



DAVID LUKŠŮ
ALEŠ PALÁN

SOUŠKA

ŽIVOTNÍ A SPORTOVNÍ
PŘÍBĚH HOKEJISTY

JANA SUCHÉHO



EPOCHA



Lucy H



Mladičský obránce Havlíčkova Brodu Jan Suchý na ofenzivním výletě už v sezóně 1956–57.

V sezóně 1960–61 se havlíčkobrodští dorostenci stali přeborníky republiky.



Dr. Václav Jandařík Jiřík Janovský Chytráček Václav

Dorostenecký přeborník Č v ledním hokeji 1960



Sepevák František Růžek Josef Suchý Jan Jengusvětěl Petr Štebnal František Štavel Václav

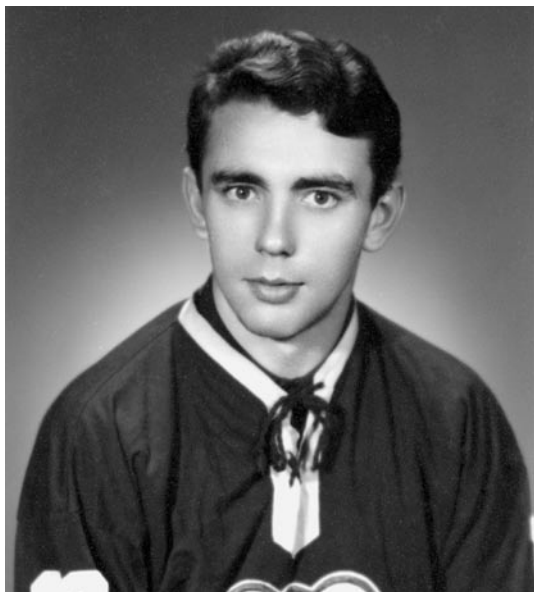


Štáhl Jiří Xliva Alois Suchý David Štebnal Eduard Štáhl Jiří Xliva Alois

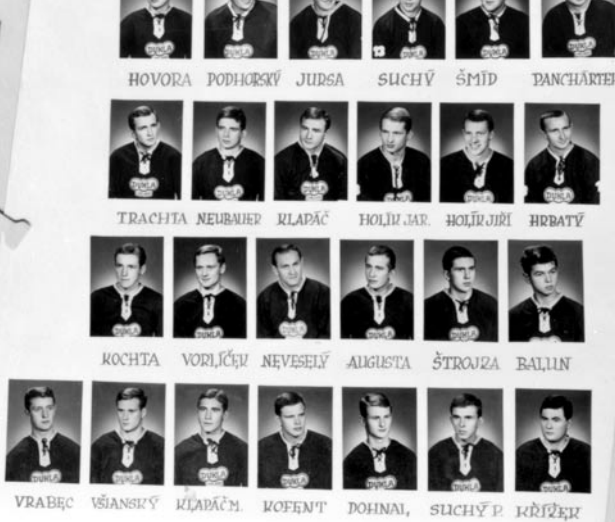




Dorostenecký fotbalový tým Slovanu Havlíčkův Brod. Horní řada zleva: Svoboda, Pavel Suchý, s kapitánskou páskou Jan Suchý, brankář Pecen, Jiří Holík, Duba, trenér Koubek. Dolní řada: Aubus, Augusta, Glark Breda, Kučera, Roman Breda.



*Hokejista
ve fotografickém
studiu, asi 1966.
Dres číslo třináct
nepatří Janu Suchému,
vypůjčil si ho jenom
pro tento snímek.*



Pamětní tablo Dukly Jihlava ze sezóny 1966–67, ve které vojáci získali svůj první ligový titul.

Na zájezdu s reprezentací pomáhají se zavazadly Jan Suchý a Jozef Golonka. Vedle si Josef Černý obléká kabát, vzadu v tmavém klobouku Ján Čapla.





Všechno své si nosím s sebou. Jan Suchý na letišti.

Typický únik obránce Jana Suchého. Přátelský zápas v Praze proti Švédsku vyhrálo Československo 4. února 1967 vysoko 8:2. Jan Suchý s číslem 17 dává z blafáku první gól domácích.





Poslední výkřik módy na olympijských hrách v Grenoblu 1968: šponovky, kožešínové boty a bílá bunda, která se dala nosit i naruby červenou podšívkou navrch. V úboru čs. reprezentace Jaroslav Jiřík a Jan Suchý.



Jan Suchý (č. 17) před švédskou brankou na MS 1969 ve Stockholmu.

Tlak československých hokejistů před Konovalenkovou brankou na MS 1970. Suchý čeká na přihrávku. S číslem 5 bojuje o puk Jaroslav Holík. SSSR – ČSSR 5:1.





Jan Suchý

DAVID LUKŠŮ ALEŠ PALÁN

SOUŠKA

**ŽIVOTNÍ A SPORTOVNÍ
PŘÍBĚH HOKEJISTY
JANA SUCHÉHO**



EPOCHA

Tento projekt vznikl za finanční podpory kraje Vysočina

Lektoroval: Miloslav Jenšík

Copyright © David Lukšů, Aleš Palán, 2008

Photos © archiv Jana Suchého a Miloslava Jenšíka

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2008

ISBN 978-80-87027-50-9



Fotografická příloha	1
Předmluva	13
Na Drátáku v jednom kuse	17
Obřad na půdě	29
Rakev na pohřbení 2. ligy	45
Do tanku!	71
Razítko na kabátě	101
Tatarák pro obránce	135
Evropou s hranolkem na plynu	165
Chodící bažanti	197
Hymna pro stockholmské vítěze	205
Kriminál místo zlata	227
Rudí a Černí	243
Oprašovat poháry	253
<i>Poznámkový aparát</i>	
Galerie osobností	271
Kalendárium	289
Statistiky	293
Ediční poznámka	301
Použitá literatura	303
Resumé	305



*V modrém saku se zlatými knoflíky
reprezentačním stejnokroji na MS 1978*

PŘEDMLUVA

Než se začtete do vyprávění velkého hráče a správného chlapa

„Lidé se mě často ptají, kde jsem jako bek přišel k útočení. Chtěl jsem prostě dávat góly jako všichni ostatní! Zůstat jenom u bránění mi přišlo na nic“, vzpomíná Jan Suchý v této knize. „Později začal někdo říkat, že hraju falešné křídlo, já nad tím ale nijak nehloubal, pro mne to byla přirozená věc. Já nevím, proč na útočení nepřišel žádný bek přede mnou.“

V poslední větě se ovšem Souška maličko mýlí. Věřte nevěřte, už roku 1922 patřily nečekané útočné nájezdy z postu pravého beka v interpretaci slavného hokejovo-fotbalového obojživelníka Karla Peška-Kádi k nejúčinnějším zbráním našich mistrů Evropy! A nehrál podobně už v prvních letech po osvobození odchovanec a hráč pražského LTC Miloslav Pokorný? Rovněž obrovský přirozený talent, také obránce už od klukovských let. Bylo mu dvacet, když se stal jedním z našich prvních mistrů světa. Měsíc a tři dny po dvacátých narozeninách byl však také jedním ze šesti reprezentantů, kteří při letu z Paříže do Londýna našli smrt ve vlnách Lamanšského průlivu. Co o tom mohl vědět tehdy čtyřletý Honzík Suchých v Havlíčkově Brodě? Později tu byl také dlouholetý hráč a kapitán národního mužstva Karel Gut. Trochu jiný případ: v rodné Uhříněvsi vyrůstal v znamenitého útočníka, obránce z něho udělali až na vojně v ATK. Ale i potom jak jen mohl, se vydával na zteč. Jeho šestaosmdesát ligových a pětatřicet reprezentačních gólů by i dnes znamenalo pro beka víc než úctyhodnou vizitku; při tehdejších počtech zápasů to nemělo daleko k zázraku.

Co to bylo za tajemný most napříč časem, který spojil příběhy čtvera hráčů různých generací společným jmenovatelem útočných výpadů ze zadních pozic? Jaká záhadná telepatie přenesla intuici tří pražských hvězd na mládenečka, který v havlíčkobrodské Kotlině po svém a s paličatou neústupností hledal a objevoval vlastní cestu do velkého hokejového světa?

Jedno je naprosto nesporné: byt tedy nebyl, jak karta ukazuje, prvním útočným obráncem české hokejové historie, došel rozhodně Jan Suchý po této cestě nejdál. To ostatně platí také o jeho další legendární specialitě – pádech do střel soupeřů. Hokej umí pořádně bolet. Ale tenhle způsob bránění znamená jedním každým pokusem si o čertovskou bolest stále znovu říkat. A nejen to – bez ohledu na ni okamžitě vyskočit na brusle a být znovu hotov k boji. Jak zvažít a změřít, kolik je k tomu potřeba sebevražedné a přitom chladně rozvážné statečnosti, kolik obětavosti, sebezapření, pevné vůle? Snad prý s tím kdysi začal Kanadčan Bob Goldham. Možná to byl opravdu on, třeba ještě před ním někdo jiný méně známý a oceňovaný... Kdo to dnes rozsoudí? A konec konců, co na tom záleží? Jisté je, že u nás byl v tomhle punktu Souškovým předchůdcem a inspirátorem Gutův partner ve spartánské obraně František Tikal. A právě tak je jisté, že Jan Suchý dokázal v případě potřeby vrhnout se do cesty svištícímu projektilu z tvrzené pryže – tak často a tak úspěšně jako nikdo před ním ani po něm.

I proto patří k nejvýraznějším postavám českých hokejových dějin. Před deseti lety ho hlasy významných hráčů minulosti, předních trenérů a hokejových publicistů vynesly na sedmé místo mezi českými hokejisty dvacátého století. To je nesmírná pocta, tím větší, že světovým šampionem se zřetezením smolných okolností nikdy nestal, i když to nejednou měl na dosah hokejky. Takový už někdy bývá sportovní život... Ale po celá desetiletí Jan Suchý patřil k pilířům národního mužstva a stěžejním oporám klubového

týmu Dukly Jihlava, který v době jeho slávy a s jeho obrovským přispěním dobýval v domácí lize jeden mistrovský titul za druhým. Obdivuhodné přitom bylo nejenom jeho mimořádné hokejové umění, nejenom morální síla, připomenutá v předešlém odstavci, ale i nezměrný hlad po vítězství.

Při tom všem Souška nebyl a není žádný svatoušek, ale chlap mazaný všemi mastmi a s nejednou nectností. O svých klukovských letech, sportovních začátcích, vrcholných letech kariéry i pozvolném ústupu z velké scény vypravuje naprosto otevřeně, bez zábrán, bez sebemenší snahy dělat se lepším. Namítněte mu na to či ono, že snad by bylo lepší nechat to spát, řekne na to pokaždé prostě jen: ale je to pravda. Řekněte, kdo z nás by nechtěl mít za kamaráda stoprocentního chlapa, kterému je pravda nejvyšším měřítkem životních hodnot?

Právě takový je Jan Suchý – a protože autoři jeho upřímnou zpověď nikterak nepřikrášlili, ale věrně zachytili ve vši její drtivé upřímnosti, nabízí se tu čtenáři vzrušující, leckterého krasoducha možná i šokující pohled za kulisy vrcholového sportu, průnik do míst, kam už divákovo oko nedohlédne, pozoruhodný vhled do mysli a duše sportovní hvězdy.

Autor těchto řádek se dodnes pyšní tím, že od chvíle, kdy mladí lvi z hráčské generace, jejímiž výraznějšími představiteli byli právě „Havlbrodští“ – bratři Holíkové a Suchý – vyjeli na velkou scénu, prohlašoval o nich, že právě oni po mnohaletém půstu znovu této zemi dobudou světové vavříny. Ta samozřejmost, s jakou se zakousli do tak velikého sousta, ten naprostý nedostatek strachu před velkými zvířaty! Muselo to přijít a přišlo to. A čerta záleží na tom, že Jan Suchý v té pravé chvíli ve zlaté partě chyběl. Patřil do ní jako málokdo jiný. A ve fandovských srdcích v ní je a zůstane.

MILOSLAV JENŠÍK



NA DRÁŽÁKU V JEDNOM KUSE



Pitevna stála až na konci nemocnice, aby nebyla nikomu moc na očích. Táta pracoval ve špitále jako zřízenec, jezdil se sanitkou, převážel nemocné, pomáhal jim na sál. Později přešel kvůli penězům na prosekturu; u mrtvol pak dělal dlouhá léta. Taky tam občas řídil sanitku, ta už ale byla jiná – černá.

S bráchou jsme za tátou často chodili, pravidelně jsme mu nosili z domova obědy. Všichni doktoři i zřízenci ve špitále byli celí v bílém, táta samozřejmě taky. My koukali po nějaké té mrtvole, ale primář Prášil nás pustil akorát do kanceláře, kde jsme mohli gábl tátovi nechat a pádit pryč. Pořádného umrlce jsme tak nikdy neviděli, ani táta se s námi o práci nebavil. Na prosektuře sloužil až do poslední chvíle, než se zabil v autě.

Táta byl fajn chlap. Obvykle přišel z práce domů, převlékl se z bílého nemocničního ohozu do civilu a mazal do hospody. Bylo to stejné den co den, pořád dokola, žádná změna. V hospodě U Vašáků měl svoji partu a zodpovědně tam docházel. Navíc občas zašel i k Němcům – do hospody, kterou komunisti panu Němcovi sebrali, ale nechali ho v ní dál dělat hospodského. Tátu jsem nikdy neviděl pít nic jiného, než pivo a rum. Bral to rozumně: ne, že by propil všechny prachy a my doma dřeli bídu. Dal si svých šedesát partyzánek, nebo lip denně, přidal nějaká tři piva, čtyři rummy – při práci, kterou dělal, se mu člověk ani moc divit nemohl – určitě si zahrál i karty a ve-

čer šel domů. Proč by si to pivko nedal? Nehledě na to: co doma s bábou?

S bráchou jsme si tátu moc neužili: věčně byl v hospodě nebo v pitevně. Když jsme potřebovali nějaké peníze, museli jsme ho chytit v dobré náladě. To nám pak skoro pokaždé nějakou tu kačku dal, a my měli na kino nebo něco na zub. Popadli jsme prachy a rádi mazali pryč. Táta byl zase rád, že má od nás pokoj. Proti tátově docházce k Vašákům nic nenamítala ani máma. Bydleli jsme tehdy kousek od nemocnice v jednom pokoji s kuchyní, všichni jsme spali pohromadě a mezi našima nepamatuju žádný křik.

Táta byl celkem solidní povaha, ale čas od času vybuchl. Když měl něco v sobě, radši jsme se koukali ztratit. Chlapi z jeho partičky ho dokázali tak vybejkovat, že všechno kolem jenom lítalo. Táta mě pořádně zmlátil jenom jednou, když jsem šlápl do vaničky s horkou vodou a opařil si nohu. Ztráskal mě, pak mě vzal do náruče a odnesl těch padesát metrů do špitálu. Když jsem byl větší, vzala na mě občas řemen i máma a přetáhla mi zadek. Jednou mi došla trpělivost, pásek jsem chytil do ruky a už ho nepustil. Od té doby mě nechala máma na pokoji. S bráchou jsme od rodičů nedostávali ani žádné velké zarachy. Za poznámku ve škole nebo jiný průšvih jsme vyfasovali maximálně alternativní trest v podobě finančního postihu. Mohli jsme ven, sportovat, blbnout, ale bez peněz – takže bez bijáku.

V páté třídě jsem dostal dvojku z chování – místo do školy jsme šli vozit piliny do cirkusu. Do třídy přišel nějaký chlápek, jestli mu nechceme odpoledne pomáhat a dostat za to gratis lístek. Kdo by takovou možnost nevyužil? S Ivanem Šmídovým jsme se vykašlali na odpolední tělák a vyrazili. Vozili jsme

piliny a každý z nás dostal dokonce dva lístky na představení; svůj druhý volňásek jsem dal mladšímu bráchovi. Ve škole jsme se pak pochlubili a nějaký dobrák nás práskl. Následovala poznámka, doma průšvih a v pololetí dvojka z chování. Rodiče to naštěstí brali spíš jako klukovinu, řezeň z toho žádný nebyl. Každopádně to stálo za to.

Na prosektuře pobíral otec rizikové příplatky a ty šly na mě s bráchou. Jen co jsme začali mrskat hokej, spotřebovávalo naše sportování čím dál víc prostředků. Jedna hokejka na sezónu, kterou nám dával trenér Tománek, nemohla stačit. I jídlo při venkovních zápasech jsme hradili ze svého, tedy z prosekturního.

Táta dřív hrával fotbal, kopal okresní přebor za Havlíčkův Brod. Ze začátku se nám nijak speciálně nevěnoval, teprve když mě v nějakých pěti šesti letech viděl na zimáku bruslit, změnil názor. Poznal, že máme s bráchou k hokeji opravdový vztah, a přilnul k němu i on. Byl jsem mrňavý špunt, ani jsem ještě nechodil do školy, a on mě ve čtyři ráno honil z postele, abych šel trénovat.

Sportovec nebyl ani děda František. Byl to spíš chlap, který se staral o pivo a tabák; vždyť taky pracoval jako sládek v pivovare. Já ho pamatuju, jak kouřil fajfku a na sobě měl vždycky košili s kravatou, nebo motýlkem. Pan sládek si přece nemohl dovolit chodit ledabyle oblečený, byla to nějaká persóna! Měšťanský pivovar zajímal každého Broďáka a sládek měl ve městě kór význačné postavení.

Bydleli jsme na Letné, děda ve Vršovicích – to jsou brodské čtvrti. Děda se u nás ukázal jenom na svátky. K Ježíšku dostal flašku rumu, sedl si, vypil ji a šupajdil zpátky na Vršovice. Stejně to bylo o narozeninách: taky si přišel akorát pro tu flaš-

ku. Častěji jsme za ním chodívali my. Děda měl barák s velkou zahradou, ze které jsme mu pokaždé otrhali všechny rybíz a angrešt. Žádné hraní jsme si s dědečkem neužili; měl svůj život, bydlel sám a naše máma se starala, aby měl poklizenou a navařeno. Babičku si nepamatuju vůbec, byla po smrti, už když jsem byl malý. I dědek ostatně umřel, když mi bylo nějakých osm roků. Spadl ze schodů, zlomil si nohu a protože už byl starý, dostal zápal plic a umřel.



Ve čtyřiačtyřicátém roce podnikli spojenci velký nálet na Brod. Máma mi vykládala, jak všichni utíkali do krytu, a mě nechali doma. Dočista na mě zapomněli! Teprve pak si uvědomili, že jim chybí to nejhlavnější – tedy malý já – a vrátili se pro mě. Na část města, kde jsme bydleli, stejně našťestí bomby nespadly.

Našemu služebnímu bydlení v nemocničním baráku u špitálu se říkalo Prasečák podle toho, že se tam dřív chovala prasata. Spolu s námi tam bydleli Fejfarovi a Čapkovi, taky zaměstnanci nemocnice. Kromě bytů byl v Prasečáku i kulturní dům, kde se hrálo loutkové divadlo a pořádaly bály. Ve sklepě byla kotelna a táta v ní v zimě topil.

Mámu otec do práce nepustil – starala se o nás kluky. V kulturníku aspoň na pár hodin uklízela, aby si i ona přivydělala nějakou korunu. Když se konal bál, museli jsme makat všichni: odstavit lavice a rozmístit židle, aby byl parket volný. Víc jsme se nadřeli, když přivezli koks. Hromada měla osmdesát metrů a my místo toho, abychom šli na brusle, čapli lopaty a okýnkem do sklepa všechny ten mour pěkně házeli. Našťestí

jsme měli už tehdy dobré kamarády, kteří nám ochotně vypomohli. Za chvíli bylo hotovo a my se mohli věnovat jiným bohubilým činnostem.

Doma jsme stejně moc nepobyli. Přišli jsme ze školy, napsali úlohy a padali ven – v létě na fotbal, v zimě na zamrzlý rybník Dráták na hokej. Co taky dělat jiného? Televize byla od roku 1953 jediná v celém špitále, stála v místnosti určené zaměstnancům, ale kvůli tátovi tam někdy pouštěli i nás kluky. Spíš než televizor to ale bylo rádio s malinkou obrazovkou. Seděli jsme v první řadě, a stejně toho moc neviděli. Jen se tam tak něco pohybovalo.

Co s námi o prázdninách? Táta měl v Týně nad Vltavou o čtyři roky mladšího brácha Josefa. Dělal číšníka, takže měl celkem dost peněz a na přilepšenou nám sem tam něco podstrčil. Moc často jsme za ním ale nejezdili: bylo to daleko a neměli tam žádné děti. Jenom dva mrňavé psy.

Častěji jsme jezdili do nedaleké Chotěboře, odkud pocházela maminka. Babička bydlela u zámku, byli tam ještě koně a velká udržovaná zahrada – na začátku padesátých let komunisti ještě nestihli udělat všude bordel. Babička dělala na bývalém zámeckém statku čeledníku: starala se pánům o jídlo a další věci. Babičce se narodilo nějakých devět dětí – šest holek a tři kluci. O nějakém dědovi se ani nemluvilo. Bůh ví, kdo to ve skutečnosti byl. Teď měla pro sebe babka jednu místnost a pochopitelně taky jen jednu postel. Nám zbyla na spaní pec; chrápat na ní byl zážitek. Babka nám nechávala naprostou volnost – ráno jen připravila snídani a řekla: „Ve dvanáct přijdete na oběd, v šest na večeři!“ Dali jsme si říct a jindy se neukázali. Fajn byli i ostatní lidi ze statku. Mnozí z nich chodili v rajtkách – to se mi hrozně líbilo. Nám klukům vykládali,

jak to na zámku bývalo dřív a my koukali s otevřenou hubou. Snad se tam ještě pohybovala i nějaká zámecká slečna, které panství dřív patřilo.

V Chotěboři jsme s bráchou mohli každý den rajtovat na koních, jezdili jsme venku po parku i v jízdárně pod střechou. Svého oblíbeného koně jsem neměl, sedlali jsme všechno, co mělo nohy. Zpočátku s náma vždycky někdo ze statku šel, později nás nechávali samotné. V zámeckém areálu byl parkúr a my mohli vyzkoušet i překážky. Byly samozřejmě nízké, nějakých padesát centimetrů, ale stejně to bylo něco. Když nám zůstala odpoledne chvilka, šli jsme se s místními klukama vykoupat k rybníku, ale jinak jsme nic jiného než jezdeckví neprovozovali. Znamenalo to taky o koně se starat. Místní nám řekli, kam je potřeba donést seno, kde podstrojit oves, které koně vyhřebelcovat. Byli tak hodní, že nás nechali dělat všechnu tu práci. I když jim na druhou stranu určitě taky vyhovovalo, že to nemuseli dělat sami.

Do Chotěboře jsme dojížděli až do pětapadesátého roku. Babka pak onemocněla – to jí táhlo na sedmdesátku – a máma si ji vzala k sobě do Brodu. Tam žila ještě nějakých patnáct let. Když se odstěhovala, do Chotěboře jsme už nejeli a ani na koni jsme pořádně neseděli. Jen jednou, na základní škole, jsem si na bramborové brigádě užil pořádnou jízdu. Předseda družstva nás o přestávkách nechával vylézt na starou kobyly, o které všichni říkali, že nikomu nic nedělá. Když jsem na ni ale sednul já, přifrčel odněkud traktor, bafl mu motor, kůň se lekl, zjančil a hnal se se mnou přes ty brambory. Tam jsem se v sedle ještě udržel. Pak ale přišla silnice, škarpa, hnědka skočila, a to už jsem nezvládl. Spadl jsem sice do měkkého, ale kůň byl v trapu. Předseda začal rvát a všichni jsme museli

místo sbírání brambor milou kobylu hledat. Pátrání trvalo celé dopoledne, než jsme ji vystopovali asi čtyři kilometry daleko. Stála u lesa a žrala trávu.

Občas jsme se vídali s bandou našich bratranců a sestřenic. Byli rozstrkaní všude možně po světě: v Králíkách, ve Ždírci, v Praze. Do Prahy jsme jezdívali rádi: žila tam teta Maruna, se kterou se máma hodně stýkala. Maruna si vzala za muže Slávka Šmakala, profesora na Karlově univerzitě. Po svatbě se přestěhovali z pronajatého suterénního 1 + 1 do velikého bytu na Bělohorské ulici. Pan profesor přece nemůže bydlet v nějaké pastoušce! Strejda byl kapacita přes matematiku a na doučování za ním docházely děti prominentů i z vládních rodin, jen aby nepropadly ve škole.

Hned vedle Šmakalovic bytu bylo hřiště, na kterém jsme v jednom kuse hráli fotbal. My, Broďáci, ve žlutých dresech, červených trenýrkách a žlutých štulpnách, pražští kluci jen tak, co dal dům. To vybavení jsme si na prázdniny vždycky důkladně nachystali, aby burani z Prahy viděli, jak chodíme voháknutí u nás doma ve městě. S bráchou Pavlem jsme se považovali za velké fotbalové grófy.



Plácek vhodný na fotbal byl i kousek za brodskou nemocnicí; branky jsme si tradičně dělali z tepláků nebo bot. Scházela se nás tam celá parta. V zimě jsme chodili ještě o dva kilometry dál mastit hokej na rybník Dráták. Když nebyla škola – nebo jsme do ní zkrátka nešli – byla to výprava na celý den: máma uvařila oběd, vzali jsme si ho s sebou a bylo vystaráno. Dráták ležel mezi lesy a byl na něm takový průvan, že se na něm ne-

držel žádný sníh. Plocha byla krásně umetená, a my mohli hrát na celých těch sto padesáti metrech délky. Co jsme se tam nahonili! Když nám vyhládlo, narvali jsme větve, v kastrolu si na nich jídlo ohřáli a hokej mydlili zase až do večera.

Kromě sportování jsme každou chvíli úspěšně sváděli vzájemné války. Honza Šenků z Letné vyráběl ze dřeva samopaly, já měl krásný bubínkový. Na žádné Rusy jsme si nehráli – jen na partyzány a Němce. Partyzáni byli Češi a já mezi nimi nikdy nechyběl. Kdo bude Němec, vybírali starší kluci. V té době jsem už celkem slušně válel fotbal i hokej, takže mě uznávali a Němce dělali z někoho jiného.

Nad Dráťákem jsou skály, na kterých jednoho kluka – Němce – uštkl had. Utíkal před námi – partyzány – a skočil z kamene přímo do klubka zmijí, které se tam vyhřívaly na sluníčku. Jedna z nich ho hryzla do nohy. Ještěže s námi byli starší kluci, kteří věděli, co dělat: kudlou mu ránu rozřízli a jed vycucli. Nebyli jsme daleko od špitálu, raněného vojáka jsme tam donesli. Všechno nakonec dobře dopadlo, kluk i noha byli zachráněni. Na skály jsme nicméně od té doby přestali chodit. Koho by napadlo, že tam na nás budou číhat takové zákeřné potvory? Němce jsme ale honili dál. I když nebylo dlouho po válce, žádné opravdové zbraně ani munici jsme nikdy nenašli. V podstatě jsme ji ani nehledali. Naštěstí.

Byli jsme náramná klukovská parta! Pavlíček, Zadina, Vrbík, Moravec. Než s náma začal chodit brácha a mladý Tonda Zadinů, býval jsem nejmladší. S příchodem bráchy se všechno změnilo – musel jsem ho tahat všude s sebou. Jen jsem chtěl jít někam sám, Pavel hned řval: „On mě nikam nechce vzít!“ a já musel vyrazit i s ním; samotného by mě rodiče nikam

nepustili. I Jarda Zadinů dobře věděl, co to je tahat s sebou mladšího bráchu. Měl podobný přívažek taky.

Když nám bylo deset jedenáct, koukali jsme, kde by se dalo co vykouřit. Peníze nebyly, tak jsme chodili k Pavlíčkům do koloniálu krást prázdné flašky. Jedna byla za padesátník. Karel Pavlíček – syn těch živnostníků a náš kamarád – nám zezadu odemkl dveře krámu, my naházeli láhve do tašek a zepředu je šli vrátit. Karel se mezitím do obchodu vrátil a láhve nastrkal zpátky do beden tak, aby fotr nic nepoznal. Hned bylo na cigarety nebo na limonádu. Dnes už chápu, že starý Pavlíček dobře věděl, že mu šmelíme s flaškami, ale nechal nás být. A Karel? Ten si za pár let na Letné pořídil trafikku.

Očíhnutý jsme měli i vedlejší obchod Vedeku nějakého Petrůka. Chodili jsme k němu na krabice od bonbónů. Celá parta jsme čekali, až je vyhodí před krám, mezi všemi těmi papíry jsme vždycky nějaký ten zapomenutý pamlssek našli. Byla to hotová invaze. Vlítli jsme na to bleskurychle, ale Petrůk – i když to byly vyhozené krabice – byl na nás jako pes. Museli jsme na něj dávat velikého majzla: jak šel, rychle přes plot pryč. Nosíval totiž s sebou pořádný klacek.

Regulérně kouřit mě naučili ve třinácti letech starší kluci. Nejdřív jsme hulili všelijaké rostlinstvo: pěkně to dýmilo a štípalo v krku. Byli jsme skutečně hodně nenápadní, když jsme zalezli do děr vzadu za internou a mysleli si, že nás nikdo nevidí. Přitom od nás stoupal oblak dýmu, jako kdyby tam hořelo. Brzo jsme přešli na tabák. Jednou jsme s klukama stanovali na louce za naším barákem. Cigarety jsme schovali do polštářků, aby nám na ně nikdo nepřišel. S máminým úklidem jsme ale nepočítali. Když nám začala ve stanech větrat, vyklepávala i polštáře a najednou retky Džunky lítaly všude kolem. Tehdy

mě otec naposledy zřezal. Ke kouření jsem se mu oficiálně přiznal až na vojně – do té doby jsem si před ním nikdy nezapálil. V uniformě jsem si už byl jistý, připadal jsem si výrazně dospělý.

Oblíbené výpravy naší party mířily i na Rozkoš, kde stával velký statek. Kravám a prasatům tam – představte si to – vozili melouny! Když byl některý prasklý, nesměl se prodávat lidem a připadl dobytku. Místo zvířat jsme se ale kolikrát spíš nažrali my. Loupit jsme chodili taky jahody do zahradnictví. Celou akci jsme měli krásně zorganizovanou – dva z nás hlídali, čtyři šli krást. Zahradník na nás bral kus dřeva, ale my měli v plotě očíhnuté díry, takže neměl nárok.

Větší problém jsme měli s Troubou, to byl soukromý zemědělec s opravdu příhodným příjmením. Staral se o dvě krávy a pár rádků žita, ale hlídal si je jako oko v hlavě. Na plácku u jeho políčka jsme hráli fotbal, a tak jsme mu míč občas zakopli do obilí. Když jsme si pak pro balón šli, nerozpakoval se na nás vytáhnout bič. Většinou jsme mu utekli, ale jednou nás prohnal pořádně. Rozeběhli jsme se každý jiným směrem a starý Trouba chvilku zaváhal. Kterou oběť zvolit? Pak se, bohužel, pustil za mnou a Karlem Pavlíčkovým. Běžel za námi, bič nad hlavou, až k rybníčku Roziňák, kde se na nás konečně vybodl. My jsme si ale nevydechli ani tam. Utíkali jsme dál, protože jsme na hrázi viděli nějakého chlapa a mysleli si, že je to pořád Trouba. „Dědek jeden vytrvalej, pádí za náma takovou dobu,“ divili jsme se. Ve skutečnosti to byl jenom nějaký houbař s košíkem hříbků. Uběhli jsme tenkrát v kuse asi čtyři kilometry. Trouba byl fakt ostrý chlap – kromě biče po nás někdy házel i šutry. My mu ale taky neudělali nic dobrého. Schwálně jsme mu lezli do žita a dělali v něm

uličky. Kdyby nás nechal na pokoji, možná bysme se na něj vykašlali.

S klukem starého Trouby jsem chodil do školy. Jednou byl marod a učitelka mi nařídila: „Honzo, vemeš Tondovi úkoly.“ To jsem v životě neviděl! Kluk ležel s horečkou v posteli a nad hlavou na pelesti mu seděly tři slepice. Všude nasráno a on se mezitím v klidu potil. Rychle jsem mu hodil úlohy na peřinu a od té doby k Troubům – jinam než na pole – nevročil.

Pytlačit jsem začal jako kluk na Pivovarském rybníku zvaném Pivák. Rybáři do něho vypouštěli násadu – pstruhy a malé kapříky. Chytat je nebyla žádná věda: ryby měly hlad, stačilo vzít chleba, udělat z těsta kuličku a dát ji na háček. Kapr spase všechno, ale na Piváku brali na chleba i třiceticentimetroví pstruzi. Kapříci v rybníku byli maličcí, ale my jejich mrňavost vynahrazovali tím, že jsme jich nalovili dostatečné množství. Úlovek jsme pak zabalili do mazné hlíny a strčili do žhavého popela; měli jsme tak užitečnou a zdravou stravu. Jednou jsme z rybníka vytáhli opravdu pěkné pstruhy a slavnostně je donesli domů s tím, jak pěkně rodiče překvapíme. Že dostaneme řezunk, nás ani ve snu nenapadlo. Že je Pivák chovný rybník, jsme se s bráchou dozvěděli až ve chvíli, když nám táta za naše trofeje dával meltu. Kdyby nás při lupu chytli, musel by otec zaplatit celou násadu. Ty ryby jsme ale nakonec stejně snědli. I pytlačit jsme chodili dál, jenom už jsme svoje úlovky nenosili tak blbě domů.

Nejvíce jsme chytali za špatného počasí – to nehrozilo, že někdo půjde kolem a uvidí nás při činu. Za celou tu dobu nás skutečně nikdo nenačapal. Pivák ležel uprostřed polí, a pokud se někdo blížil, viděli jsme ho už z dálky. Kus prutu s ohnutým špendlíkem – naši udici – jsme preventivně hodili do rákosí

a předstírali, že si se zájmem prohlížíme hladinu. Skutečný výsledek našich lovů ale zamaskovat nešel. Když rybáři násadu z Piváku vybírali, divili se, že toho na ně moc nezůstalo. Pokud vodu oblehne banda dvanácti kluků, musí být přece nějaký úbytek ryb znát.

V Brodě jsou hned tři rybníky nad sebou a my pytláčili na všech – uhlídat nás nešlo. U velkého Drátáku sedávali opravdoví rybáři, včetně mého táty. O společné rybaření s ním jsme ale nikdy zájem neměli, maximálně jsme mu od mámy donesli oběd a šli si po svých. Táta přitom nechytal ani se svou partií z hospody; sedával vždycky sám. Dráták byl taky celkem dobře zarybněný, takže toho ulovil docela dost a domů nosil kapry, candáty i jiné ryby. Pstruha dělala máma na másle, kapra smaženého; měli jsme je každou chvíli.

OBŘAD NA PŮDĚ



První brusle jsem dostal od Ježíška ve svých čtyřech letech. Byly na kličku a upevňovaly se na křusky – vysoké boty s podpatky. Později jsem měl džeksny, pak kanady – takhle v té době začínal asi každý kluk. Bruslit mě učili starší kluci. Občas mi na rybníce půjčili svoje brusle, takže když přišel Ježíšek, na ledě jsem to už uměl. Brusle jsem si vymůroval, pořád jsem tátu honil, že je nezbytně potřebuju. Do té doby jsem totiž na ledě většinou stával jen v botách a chytal v brance. Šly na mě celkem šupy, ale z puku jsem nikdy žádný strach neměl. Doma jsme posháněli všechno, co by se dalo použít místo chráničů, když byla možnost, něco pěkného se i ukradlo. Máma to pak všechno dohromady slepila, sešila a bylo. Na lapání jsem měl veliké tátovy rukavice vycpané vatou. Té jsme měli habaděj, otec přece dělal ve špitálu.

Se starým Tománkem, naším pozdějším trenérem, se táta znal už z dřívějšíka. Já se k němu dostal hned první rok ve škole přes nábor: na hokej jsem se tehdy přihlásil jako jediný ze třídy. Z ostatních tříd chodilo víc kluků, mnohé ale odradily tréninky od pěti hodin ráno. Moc nás nezbylo. Do utkání jsme i se dvěma gólmány nastupovali v jedenácti lidech. Nakonec jsme to ale dotáhli až na dorostenecké přeborníky republiky.

Tománek dělal výběřčího na bernáku. Bydlel hned vedle hospody U Vašáků. Měl tašku, která vážila snad dvacet kilo –

když si na ni vzpomenu, ještě dnes mě bolí ruce. Tahal v ní všechna lejstra o hráčích. Z tréninků jsme měli společnou cestu domů a kdo mu s kabelou hodně často pomáhal, měl občas nárok na hokejku. O nošení jsem měl pochopitelně zájem, ale na stejnou stranu města bohužel chodívali i bráchové Holíci, takže jsme se o Tománkovu tašku museli vždycky trochu porvat. Holíkovíc měli řeznictví a jako soukromníci měli doma víc peněz, než u nás. Než jim komunisti živnost sebrali, byli tvrdí kapitalisti. Hokejky si mohli koupit sami. Tománek jim ale stejně vždycky nějakou podstrčil. Holíkové a já jsme narozdíl od ostatních mívali jeden čas dokonce dvě hole. Trenér na nás držel; asi věděl, že by z nás mohlo něco být.

Hokejek měl Tománek solidní zásobu, ale rozdávat je moc nechtěl, jedna hůl na sezónu podle něj stačila. Když mě vzal konečně k sobě na půdu do skladiště, bylo to jako nějaký obřad: „Tak si nějakou vyber.“ V jednom rohu bratislavské sokolky, v druhém další značky. Některé hokejky mu na půdě ležely i rok a půl, než uznal za vhodné je někomu dát. A to se nestávalo každých čtrnáct dní, maximálně jednou, dvakrát do roka. Svou dřevěnku si musel každý pečlivě udržovat. Když praskla, dala se do práce klempíři, který ji oplechoval, stloukl hřebíčky a zase se s ní dalo hrát. Hokejka byla sama o sobě hodně těžká a tou klempířinou pochopitelně ještě nabrala na váze. Pomalu se nedala ani unést, natož s ní pořádně vystřelit.

Vybavení jsme posbírali, kde se dalo. Starý Tománek dostával použitou výstroj áčka. Ty věci nebyly v nejlepším stavu: když v prvním týmu prodřeli třeba rukavice, nikdo se nenamáhal, aby je spravil, jak to rozmydlili, tak to odevzdali. Tománek ale tu výstroj – stejně jako hokejky – na půdě škudlil, nerad se s ní